

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РУХОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ХЛОПЦІВ ТА ДІВЧАТ СТАРШИХ КЛАСІВ

Срібний Є.В.
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

Постановка проблеми. Аналіз стану фізичної підготовленості дітей та учнівської молоді показує, що за останнє десятиліття кількість учнів, які мають низьку оцінку фізичної підготовленості, збільшилася в три рази і досягла у юнаків 50,8%, у дівчат 58,8%. Лише 7% учнівської молоді залучені до занять фізичною культурою і спортом, разом з тим, недостатня фізична активність є причиною високої захворюваності дітей (Сергієнко Л. П., 2001).

Проблемам фізичної підготовки та вікового розвитку фізичних якостей школярів присвячені роботи В.С. Фарфеля, В.І. Пилиповича, З.І. Кузнецової, А.А. Гужаловського та інших фахівців у галузі фізичної культури, які вважають, що рухова підготовленість є важливим компонентом здоров'я учнів, а її поліпшення — одним з головних завдань фізичного виховання в школі. Для доцільної та ефективної організації занять фізичною культурою необхідно мати правдиву інформацію про рівень фізичної підготовленості школярів на кожному етапі їх навчання. Наявність цієї інформації, особливо на етапі формування рухових функцій, має велике практичне значення. Тому оцінка ефективності фізичного виховання в школі має проводитися з одного боку за станом здоров'я учнів, а з іншого — за рівнем розвитку основних фізичних якостей, тобто за рівнем фізичної підготовленості учнів. Фізичний стан і працездатність школярів змінюються під впливом зовнішнього середовища, навчальних занять з фізичного виховання. У зв'язку з цим своєчасний контроль і оцінка підготовленості школярів дозволяють раціонально будувати навчальний процес і визначити його ефективність.

Саме тому дана тема є актуальною.

Мета дослідження — визначити особливості розвитку рухових здібностей у хлопців та дівчат старших класів.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літе-

ратури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження. Результати тестування були оброблені за допомогою методів математичної статистики у програмі EXCEL.

У програму тестування ввійшли загальновідомі тести (Лях В.И., 2000; Сергієнко Л. П., 2001; Худолій О. М., Іващенко О.В., 2011; Худолій О. М., Іващенко О. В., Карпунець Т. В., 2011).

Результати дослідження. Рівень розвитку рухових якостей у дівчат 10 та 11 класу та хлопців 11 класу знаходиться на достатньому рівні, а у хлопців 10 класу на середньому рівні.

Статистично достовірні ($p < 0,05$) розбіжності між хлопцями та дівчатами 10 класу спостерігаються у таких тестах: оцінка часових параметрів руху (помилка на 10 с), оцінка сприйняття силових параметрів руху (стрибок в довжину з місця) $\frac{1}{2}$ від МАХ, згинання та розгинання рук у висі, вис на зігнутих руках. В цих тестах хлопці показують кращі результати ніж дівчата.

Статистично достовірні ($p < 0,05$) розбіжності між хлопцями та дівчатами 11 класу спостерігаються у таких тестах: стрибки з «надбавками», оцінка часових параметрів руху (10 с), оцінка сприйняття силових параметрів руху, оцінка часових параметрів руху (помилка на 5 с), човниковий біг, згинання та розгинання рук у висі, вис на зігнутих руках. Дівчата показали кращі результати у стрибках з «надбавками», оцінка часових параметрів руху, оцінка сприйняття силових параметрів руху (стрибок в довжину з місця).

Висновки. Кореляційний аналіз показників розвитку рухових якостей виявив: у дівчат 10 класу найбільше зв'язків з іншими тестами має тест «Човниковий біг» (3 зв'язки при $r > 0,6$); у хлопців 11 класу — «Згинання та розгинання рук в упорі лежачи», «Згинання та розгинання рук у висі» та «Вис на зігнутих руках» (по 5 зв'язків при $r > 0,6$); у дівчат 11 класу — «Згинання та розгинання рук в упорі лежачи», «Згинання та розгинання рук у висі» (по 3 зв'язки при $r > 0,6$); у хлопців 11 класу — «Стрибок в довжину з місця на $\frac{2}{3}$ від МАХ» (10 зв'язків при $r > 0,6$).

Література

1. Дубровский В. И. Спортивная медицина: Учебник для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям. — 3-е изд. — М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005 — 528 с.

2. Іващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної й силової підготовленості юнаків 9—11 класів / О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 24-33. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
3. Лях В. Й. Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития. — М.: Терра — Спорт, 2000. — 192 с.
4. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. — К.: Олімпійська література, 2001 — 439 с.
5. Худолій О. М., Педагогічна практика в школі. Повідомлення II / Худолій О. М., Іващенко О.В. //Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 9. — С. 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
6. Худолій, О. М., Іващенко, О. В. Основи науково-дослідної роботи у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник. Харків: “ОВС”, 2014. — 320 с.
7. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навчальний посібник. — Харків: «ОВС», 2005. — 208 с.
8. Ivashchenko, O.V., Khudolii, O.M., Yermakova, T.S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B. (2015). Simulation as method of classification of 7-9th form boy pupils' motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 15 (1), 142—147. DOI: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.01023>
9. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H. (2015). Discriminant analysis in classification of motor fitness of 9–11 forms' juniors. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 238—244. doi:10.7752/jpes.2015.02037
10. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Muszkieta, R. (2015). Discriminant analysis as method of pedagogic control of 9–11 forms girls' functional and motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 576–581. doi:10.7752/jpes.2015.03086
11. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Ananchenko, K.V. (2015). Factorial model of motor fitness of junior forms' boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(3), 585–591. doi:10.7752/jpes.2015.03088
12. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K. (2015). Classification of motor fitness of 7–9 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 245–253. doi:10.7752/jpes.2015.0203